

ПРАКТИЧНИ САВЕТИ ПРЕД ПОЛАЗАК НА ПУТ У ИНОСТРАНСТВО
(шта вам је потребно и шта треба знати у различитим ситуацијама у којима се можете наћи током боравка у иностранству)

ОПШТЕ ПРЕПОРУКЕ ПРЕ ПОЛАСКА НА ПУТ:

Пре поласка обавезно проверити:

- да ли вам је пасош важећи
- да ли је пасош визиран, уколико путујете у државу за коју Вам је виза потребна
- да ли имате друге документе које Вам могу затражити погранични органи државе у коју путујете
- да ли је потребна вакцинација против одређених болести, уколико путујете у државе за које је неопходна вакцинација или на тропске или сличне дестинације

Препоручујемо:

- да фотокопирате прву страницу пасоша и личне карте, као и да не држите сва документа на једном месту (ово може бити од важности уколико се деси да изгубите пасош или будете покрадени)
- да се обавезно здравствено осигурате код овлашћених осигуравајућих друштава за период укупног планираног боравка у иностранству (ово је посебно значајно уколико би током Вашег путовања дошло до повређивања или потребе да Вам се укаже хитна медицинска заштита)
- на интернет страницама Министарства спољних послова Р.Србије пронаћи телефонске бројеве и електронску адресу дипломатско-конзуларног представништва Р.Србије, најближег дестинацији на коју сте се упутили (можда Вам затреба) /link/

ПРЕПОРУКЕ ЗА ПУТОВАЊА У ШЕНГЕНСКИ ПРОСТОР

Погранични органи Вам, поред важећег биометријског пасоша, на увид могу затражити и:

- одговарајући износ финансијских средстава који одговара планираној дужини боравка у шенгенском простору или кредитну картицу,
- ваучер туристичке агенције за туристичка путовања
- резервацију хотела или потврду о приватној адреси на којој ћете боравити,
- позивно писмо (изјава држављанина или лица са одобреним боравком у некој од земаља чланица Шенгенског споразума), када је реч о приватној посети
- позивно писмо фирме, потврда о учешћу на семинару, сајму, конгресу и сл., уколико се ради о пословном путовању
- могу се затражити и други подаци који се приликом преласка границе учине значајним за потврду сврсисходности и оправданости путовања.

Скрећемо пажњу да улазак у шенгенски простор свакако неће бити одобрен лицима која представљају опасност за јавни ред и мир, јавно здравље и унутрашњу безбедност, као и лицима која се, *по било ком основу налазе на листама забране уласка у неку од земаља чланица Шенгенског споразума.*

ПРЕПОРУКЕ ЗА ПУТОВАЊА

Уредбом Владе Републике Србије од 02.06.2011. године прописано је да полицијски службеници граничне полиције Р. Србије могу, приликом путовања наших држављана у иностранство, поред важећег биометријског пасоша или друге важеће путне исправе, тражити на увид и друга документа:

- потврду о резервацији хотела или ваучер туристичке агенције;
- позивно писмо приватног или правног лица у иностранству;
- путно осигурање;
- повратну превозну карту;
- доказ о поседовању довољно средстава за издржавање током боравка у иностранству (новац, платне картице, чекови);
- друге доказе, позиве или потврде у погледу сврхе путовања.

Иста документа, као и нека друга, могу затражити на увид и погранични органи држава у које путујете. Износ новца који се тражи на увид приликом пограничне контроле, разликује се од земље до земље.

Пре поласка на пут, саветујемо вам да обавезно проверите све услове уласка у државу у коју сте се упутили **преко званичних сајтова њихових државних органа или дипломатско-конзуларних представништава у Србији**. Посебну пажњу треба обратити на царинске прописе, како се не би нехотице начинио прекршај који повлачи одговарајући поступак и казну. Исто се односи и на прописе о безбедности саобраћаја.

Ради оријентације, наводимо правила ЕУ која се односе на уношење роба у путничком саобраћају за држављане држава које са границе са ЕУ:

Без пријављивања се може унети износ **до 10.000 евра**.

Акцизне робе (пиће, цигарете, гориво) могу уносити само лица **старија од 17 година**, и то у следећим количинама:

Алкохолна пића:

- 0,5 л пића до 22% алкохола;
- 0,5 л вина;
- 2 л пива.

Дувански производи:

- 40 цигарета (ако се прелази граница на копну), односно 200 цигарета (ако се прелази граница на аеродрому);
- 20 цигарилоса (ако се прелази граница на копну), односно 100 цигарилоса (ако се прелази граница на аеродрому);
- 10 цигара (ако се прелази граница на копну), односно 50 цигара (ако се прелази граница на аеродрому);
- 50 грама дувана (ако се прелази граница на копну), односно 250 дувана (ако се прелази граница на аеродрому).

Гориво

Поред горива које је у резервоару, могуће је унети канту са највише 10 л горива.

Лекови се могу уносити само у количинама довољним за личну употребу за време предвиђеног боравка или транзита. Поједине државе у окружењу, које још увек нису чланице ЕУ (на пр. Хрватска), траже на увид и лекарске рецепте.

Вредност робе за некомерцијалну употребу не сме да пређе износ од **300** евра ако се прелази граница на копну, односно **430** евра ако се прелази граница на аеродрому. За лица млађа од 15 година, вредност робе не сме да пређе **150** евра.

Кућни љубимци се могу привремено уносити под условом да могу да се идентификују преко чипа или печата, да имају потврду о здравственом стању и доказ да су вакцинисани против беснила.

Забрањено је уношење меса и млека, као и месних и млечних производа чије је порекло изван ЕУ.

Забрањено је уношење врста и производа са листе Цитес, као што су слоновача, крокодилска кожа, корали и др. Више података на www.cites.org

Детаљнија обавештења које се односе на услове уласка, здравствене прилике, безбедност, транспорт, смештај и др. можете наћи на овом сајту, у Информатору за путовања који садржи рубрике за велики број држава. Ипак, **наглашавамо да потпуне информације могу пружити само органи држава у које путујете, па препоручујемо да пре поласка на пут обавезно консултујете њихова дипломатско-конзуларна представништва или званичне сајтове.**

НАЖАЛОСТ, МОГУЋЕ ЈЕ ДА ТОКОМ ПУТОВАЊА ДОЂЕ ДО РАЗЛИЧИТИХ НЕПРЕДВИЂЕНИХ СИТУАЦИЈА, У КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНО

БЛАГОВРЕМЕНО И НА ПРАВИ НАЧИН РЕАГОВАТИ. ЕВО НЕКОЛИКО ПРАКТИЧНИХ САВЕТА:

УКОЛИКО НАСТУПИ СМРТ ОСОБЕ СА КОЈОМ ПУТУЈЕТЕ:

- Позовите хитну помоћ;
- Позовите полицију како би се извршио увиђај;
- Потрудите се да пронађете пасош преминулог;
- Уколико је пасош из било ког разлога недоступан или је уништен, обезбедите да Вам рођаци или пријатељи најбржом везом (ДХЛ или факсом) доставе извод из матичне књиге рођених и Уверење о држављанство преминулог;
- У року од 24 сата од смртог случаја, обавестите кол-центар осигуравајућег друштва код кога је преминули био осигуран (ово је од велике важности због покривања трошкова преноса посмртних остатака и накнаде штете када су за то испуњени услови);
- Будите у контакту са тур-оператером агенције посредством које сте отпутовали на дестинацију, обично су од велике помоћи у оваквим ситуацијама (уколико сте отпутовали посредством туристичке агенције).
- Уколико преминули није имао путно осигурање или се према осигуравајућем друштву није реаговало на време, таква ситуација постаје озбиљан проблем за његову породицу. Сви трошкови падају на терет породице. Водите о овоме рачуна, јер држава нема никаквих обавеза у оваквој ситуацији, нити Вам може помоћи;
- Обавестите најближе дипломатско-конзуларно представништво, које ће Вам дати детаљнија упутства по питању организације транспорта, контакта са погребним заводом и израде потребне документације за транспорт посмртних остатака, (ово је битно како би сте повезали осигуравајуће друштво са нашим дипломатско-конзуларним представништвом) /link/;

У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ ИЛИ ПОТРЕБЕ ЗА ХИТНОМ МЕДИЦИНСКОМ ЗАШТИТОМ:

- У року од 24 сата од настанка немилог догађаја, обавестите а не и кол-центар осигуравајућег друштва код кога је преминули - настрадали био осигуран (ово је битно због покривања трошкова лечења и хоспитализације, као и превоза повређеног-леченог назад у Р.Србију, када се за то стекну услови);
- Уколико се испостави да повређени или лице на медицинском третману мора остати у болници дужи период од периода на који му је одобрена виза или ће боравак у болници бити дужи од периода у коме је у земљи, где се немио догађај десио, био могућ боравак без визе (нпр. болест или повреда су се десиле 85. дана боравка у Шенген зони, а без визе је могуће боравити до 90 дана), потребно је да са одговарајућом медицинском документацијом болесног-унесређеног одете у полицију за странце (најкасније у току трајања визе или безвизног режима) и затражите продужење визе или

- одобрење за даљи боравак услед новонасталих околности. Ово је важно због тога што ће , уколико дође до прекорачења визе или пробијања дозвољеног безвизног боравка, повређени-унесређени бити кажњен, не малим новчаним износом и могућом забраном поновног уласка у дотичну земљу. Нажалост, администрација је неумољива и о овоме свакако треба водити рачуна;
- Уколико се ради о малолетном детету, посебно малој деци или старим лицима, вероватно је да ће током лечења бити потребно присуство родитеља или блиског сродника. У оваквој ситуацији поступити као и за самог повређеног-унесређеног и на основу његове медицинске документације затражити продужење визе или дозволе боравка за родитеља или блиског сродника у полицији за странце. Потребно је приликом подношења оваквог захтева поднети и доказ о сродству;
 - Будите у контакту са тур-оператером агенције посредством које сте отпутовали на дестинацију, обично су од велике помоћи у оваквим ситуацијама;
 - Уколико унесређени није имао путно осигурање или се према осигуравајућем друштву није реаговало на време, таква ситуација постаје озбиљан проблем за унесређеног и његову породицу. Сви трошкови падају на терет породице, односно унесређеног. Водите о овоме рачуна, јер држава нема никаквих обавеза у оваквој ситуацији, нити Вам може помоћи;
 - Обавестити најближе дипломатско-конзуларно представништво, које ће вам дати адресу полиције за странце и друга практична упутства. /link/;

***У СЛУЧАЈУ ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА, НЕРЕДА, ПРОГЛАШЕЊА
ВАНРЕДНОГ СТАЊА У ЗЕМЉИ ДЕСТИНАЦИЈЕ, ИЗБИЈАЊА РАТНИХ
СУКОБА И СЛИЧНИХ НЕМИЛИХ ДОГАЂАЈА:***

- Под претпоставком да су сви чланови Ваше породице који су са Вама кренули на пут живи и здрави и да имате са собом Ваше путне исправе, потребно је да се најхитније јавите нашем најближем дипломатско-конзуларном представништву, које ће Вам дати упутство за даље поступање и упутити Вас како да се најбрже и најлакше евакуишете из угрожене зоне. /link/;
- Уколико у угроженој зони земље дестинације, нема нашег дипломатско-конзуларног представништва, јавите се најближем представништву неке стране земље и затражите помоћ (гледајте, ако је могуће, да то буде представништво земље која је у блиским и пријатељским односима са Р.Србијом. Сигурно ће Вам пре изаћи у сусрет);
- Уколико није угрожена цела територија земље Ваше дестинације, учините све да, уколико је то могуће, напустите угрожено подручје и пребаците се у сигурније делове земље;
- Контактирајте вашег тур-оператера, уколико сте на дестинацију отишли посредством туристичке агенције. У обавези је да Вам организује ефикасну евакуацију, уколико је то икако могуће;

- У случају да је приликом ванредне ситуације дошло до смртог случаја или повређивања, поступите на начин како је то описано у поглављима која односе на ове ситуације;
- Уколико је дошло до губитка или нестанка путне исправе у описаним ванредним ситуацијама, јавите се најближем дипломатско-конзуларном представништву Р.Србије, ради превазилажења настале ситуације. Ова ситуација може бити врло тешка за Ваш статус, због чега још једном подсећамо колико је важно да приликом евакуације или хитног напуштања одређене територије код себе имате било какав идентификациони документ, бар за једног пунолетног члана породице (држати раздвојене пасоше од личних карата, може се десити да су пасоши на рецепцији хотела који је срушен, потопљен или запаљен, па је добро за такав случај код себе имати бар личну карту или возачку дозволу);

У СЛУЧАЈУ КРАЂЕ ИЛИ ГУБИТКА ДОКУМЕНАТА И НОВЦА:

Без валидног документа није могуће наставити путовање, нити се вратити у Р.Србију. Због тога, уколико се деси да будете покрадени или изгубите документа, платне картице и новац, потребно је:

- Да о крађи, односно нестанку, документа (пасоша, личне карте и возачке дозволе) прво обавестите полицију земље у којој се налазите и од њих затражите да Вам издају потврду да сте пријавили губитак, односно крађу. Водите рачуна да у одређеном броју земаља неће издати такву потврду, уколико не знате број пасоша, односно личне карте или возачке дозволе, па је потребно да код себе имате фотокопију документа или да бар знате број документа чији нестанак или крађу пријављујете;
- По добијању потврде из полицијске станице о пријави нестанка или крађе, било би добро да код себе имате бар личну карту или возачку дозволу, уколико Вам је украден или изгубљен пасош. Ово је битно код идентификације у нашем најближем дипломатско-конзуларном представништву ради издавања путног листа, с којим се можете вратити у Републику Србију. Подсећамо да са путним листом не можете путовати у друге земље јер он важи само за повратак у Србију. /линк/ шта је све потребно за добијање путног листа;
- У случају да сте на путовање отишли копненим путем и да се копненим путем и враћате (рецимо били сте у шопингу у Италији и враћате се аутомобилом или аутобусом преко Хрватске), водите рачуна да Вам је за одређене земље на путни лист потребна виза. У већини земаља са којима имамо безвизни режим он не важи за путне листове, па је потребно да, пре повратка у Србију, прибавите визе земаља кроз које ћете транзитирати. /линк/ визни режим иностранства према Р.Србији;
- Пријавите Вашој банци и сторнирајте несатале/украдене платне картице. Учините то одмах пошто приметите њихов нестанак, закашњење Вас може скупо коштати;
- Не брините се, уколико сте остали без средстава и немате новца да се вратите у земљу, постоји начин да ваша родбина или пријатељи уплате

новац на рачун нашег дипломатско-конзуларног представништва, које ће вам исти исплатити на руке. Упутите ваеше рођаке или пријатеље да се тим поводом обратe Министарству спољних послова у Београду, где ће им дати прецизну информацију како да Вам доставе новац;

НА ОВОМ МЕСТУ СУ ОБРАЂЕНЕ И ОПИСАНЕ НЕКЕ НАЈЧЕШЋИХ И КОМПЛИКОВАНИХ ЖИВОТНИХ СИТУАЦИЈА, ПА СЕ УНАПРЕД ИЗВИЊАВАМО АКО НЕКА СИТУАЦИЈА КОЈУ ВИ СМАТРАТЕ ВАЖНОМ, НИЈЕ НАШЛА МЕСТО У ОВОМ КРАТКОМ ПРИРУЧНИКУ.

НАША ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНА ПРЕДСТАВНИШТВА СТОЈЕ ВАМ НА РАСПОЛАГАЊУ ЗА СВА ДОДАТНА ПИТАЊА ИЗ ОВИХ И ДРУГИХ ОБЛАСТИ И УЧИНИЋЕ СВЕ ИЗ СВОЈЕ НАДЛЕЖНОСТИ И У ОКВИРУ СВОЈИХ МОЋИ, КАКОБИ ВАМ ПОМОГЛИ У СВИМ НЕПРИЈАТНИМ СИТУАЦИЈАМА.

Конзуларни тим Министарства спољних послова Вам жели срећан пут и пријатан боравак у иностранству у нади да Вам се ни једна од описаних или сличних ситуација неће догодити.